

VĚDECKÝ VÝBOR VETERINÁRNÍ

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i., Hudcova 296/70, Brno 621 00

<https://www.vri.cz/vyzkum/vedecky-vybor-veterinari/>

tel +420 533 331 111

**Zpráva
o činnosti Vědeckého výboru veterinárního
v roce 2024**

Předkládá: RNDr. Miroslav Machala, CSc., předseda Vědeckého výboru veterinárního

VĚDECKÝ VÝBOR VETERINÁRNÍ

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i., Hudcova 296/70, Brno 621 00

<https://www.vri.cz/vyzkum/vedecky-vybor-veterinari/>

tel +420 533 331 111

Vědecký výbor veterinární (Výbor) byl ustanoven při Výzkumném ústavu veterinárního lékařství, v.v.i. v souladu s usnesením vlády č. 1320/2001 ke „Strategii zajištění bezpečnosti (nezávadnosti) potravin v ČR“ v červenci 2002. Činnost Výboru je od roku 2016 prováděna na základě Smlouvy o dílo č. 573-2016-18111.

Výbor pracoval v roce 2024 ve složení:

RNDr. Miroslav Machala, CSc., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, předseda Výboru

Mgr. Pavlína Šimečková, Ph.D., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, tajemnice Výboru – do 30. dubna 2024

Mgr. Soňa Marvanová, Ph.D., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, tajemnice Výboru – od 1. května 2024

MVDr. Pavel Alexa, CSc., Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 00 Brno, člen Výboru

Doc. MVDr. Jan Bardoň, Ph.D., MBA, Státní veterinární ústav Olomouc, Jakoubka ze Stříbra č. 1, 779 00 Olomouc, člen Výboru

Prof. MVDr. Ing. Petr Doležal, CSc., Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, člen Výboru

Prof. MVDr. Alfréd Hera, CSc., Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, Hudcova 56a, 621 00 Brno, člen Výboru

MVDr. Václav Jordán, Agris, spol. s.r.o. Medlov, Medlov 175, 664 66 Němčičky u Židlochovic, člen Výboru

Doc. MVDr. Renáta Karpíšková, Ph.D., Masarykova univerzita, Kamenice 753/5, 625 00 Brno, členka Výboru

MVDr. Ivana Koláčková, Ph.D., Masarykova univerzita, Kamenice 753/5, 625 00 Brno, členka Výboru

MVDr. Eva Renčová, Ph.D., Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, Hudcova 56a, 621 00 Brno, členka Výboru

VĚDECKÝ VÝBOR VETERINÁRNÍ

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i., Hudcova 296/70, Brno 621 00

<https://www.vri.cz/vyzkum/vedecky-vybor-veterinari/>

tel +420 533 331 111

Prof. RNDr. Daniel Růžek, Ph.D., Masarykova univerzita, Kamenice 753/5, 625 00 Brno, Biologické centrum Akademie věd České republiky, Branišovská 31, 370 05, České Budějovice, člen Výboru

Mgr. Petra Vašíčková, Ph.D., Masarykova univerzita, Kamenice 753/5, 625 00 Brno, členka Výboru

Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., Veterinární univerzita Brno, Palackého tř. 1, 612 42 Brno, člen Výboru

Prof. MVDr. Lenka Vorlová, PhD., Veterinární univerzita Brno, Palackého tř. 1, 612 42 Brno, členka Výboru

V roce 2024 proběhla dvě zasedání Výboru a to 15. 4. 2024 a 12. 11. 2024. Obou jednání se zúčastnila většina členů Výboru. Na dubnovém zasedání byly schváleny návrhy čtyř studií. Na listopadovém zasedání byly vypracované studie představeny, obhájeny a schváleny.

1. Odborná činnost výboru

Odborná činnost Výboru byla v roce 2024 zaměřena zejména na zpracování a projednání čtyř studií v problematice úzce spojené s veterinární medicínou a s bezpečností potravin a krmiv. VVV dále sledoval aktuální doporučení a vědecká stanoviska vydaná organizací EFSA a dalšími evropskými institucemi. Předseda a členové Výboru sledovali aktuální rizika a vědecká stanoviska spojená s veterinární medicínou a bezpečností potravin (studie EFSA, farmakologická legislativa EU a další).

1.1. Odborné studie

1.1.1. Biologické hodnocení karanjinu - antimikrobní účinnost a toxicita

Autoři: PharmDr. Mgr. Alžběta Kružicová, PhD., Prof. MVDr. Alfred Hera, CSc., MUDr. Marta Chalupová, PhD., MVDr. Pavla Novotná, MVDr. Věra Billová, Doc. MVDr. Pavel Suchý, PhD.

Oponentka: MVDr. Kateřina Nedbalcová, Ph.D., VÚVeL, Brno

VĚDECKÝ VÝBOR VETERINÁRNÍ

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i., Hudcova 296/70, Brno 621 00

<https://www.vri.cz/vyzkum/vedecky-vybor-veterinari/>

tel +420 533 331 111

Cílem studie bylo testování antimikrobní účinnosti karanjinu, potenciálního fytofarmaka, obsaženého v různých částech stromu *Pongamia pinnata* (kaleda lysá), a také hodnocení jeho toxicity v testu na vývojových stádiích slanovodního koryše žábřonožky solné (*Artemia salina*). Antibakteriální účinek byl prokázán pouze omezeně, a to jen u některých testovaných izolátů. Na základě výsledků toxicity lze předpokládat možné ohrožení vodních organismů, pokud by byla tato látka využita prakticky při ochraně proti komárům.

1.1.2. Populační struktura a rezistence k antimikrobiálním látkám u kmenů

***L. monocytogenes* izolovaných ze zvířat, lidí, potravin a prostředí**

Autoři: doc. MVDr. Renáta Karpíšková, Ph.D., MVDr. Ivana Koláčková, Ph.D., Mgr. Kristýna Brodíková

Oponentka: RNDr. Hana Bulawová, SVÚ Jihlava

Studie navazuje na předchozí práce týkající se listeriózy, závažného onemocnění lidí i zvířat. Cílem studie byla analýza diverzity animálních izolátů *Listeria monocytogenes* metodou celogenomového sekvenování, srovnání sekvencí těchto izolátů s lidskými izoláty získanými v předchozích letech a ověření rezistence animálních kmenů ke co-trimoxazolu. V současné době až na výjimky nejsou pozitivní případy listeriózy u zvířat v ČR sledovány a za ČR nejsou pozitivní nálezy do výročních zpráv EFSA hlášeny. Situace by se měla zlepšit od roku 2026, kdy by mělo dojít k povinnému zapojení kontrolních orgánů v ČR do sdílení dat týkajících se listeriózy.

1.1.3. Problematika rezistence k antimikrobiotikům v potravinách k přímé spotřebě

Autoři: MVDr. Ivana Koláčková, Ph.D., doc. MVDr. Renáta Karpíšková, Ph.D., Mgr. Kristýna Brodíková, Mgr. Terezie Polívková

Oponent: MVDr. Pavel Alexa, CSc.

Cílem byla rešerše o výskytu významných typů rezistence a genů, které je kódují, v potravinách určených k přímé spotřebě a posouzení případných rizik pro spotřebitele.

VĚDECKÝ VÝBOR VETERINÁRNÍ

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i., Hudcova 296/70, Brno 621 00

<https://www.vri.cz/vyzkum/vedecky-vybor-veterinari/>

tel +420 533 331 111

Rešerše ukázala, že dostupné informace k této problematice jsou kusé. Největší pozornost je věnována tepelně neupraveným fermentovaným potravinám, které jsou považovány za komodity s vyšším rizikem přítomnosti genů rezistence. Studie obsahuje doporučení pro SVS integrovat kontrolu potravin, zejména fermentovaných, na úrovni maloobchodu se zaměřením na bakterie rezistentní k antimikrobiálním látkám, příp. geny rezistence.

1.1.4. Využití účinku inhibitoru k detekci falšování medu cizorodou α -amylázou

Autoři: prof. MVDr. Lenka Vorlová, Ph.D.; Mgr. Matej Tkáč, Ph.D.; Ing. Klára Bartáková, Ph.D.

Oponentka: prof. Ing. Alžbeta Jarošová, Ph.D.

Studie byla zaměřena možnost využití inhibitorů pro detekci α -amylázy, která může být do medu přidávána při falšování medu s cílem dosáhnout její požadované minimální hodnoty dle legislativních předpisů. V současné době jsou tyto přídavky obtížně detekovatelné. Zároveň je známo, že některé látky jsou schopny detekovat aktivitu α -amyláz, avšak jejich inhibiční účinek na α -amylázu medu dosud nebyl publikován. Studie využila metodu Phadebas pro detekci cizorodých α -amyláz, ověřila inhibiční účinek vybraného inhibitoru kyseliny tříslové na α -amylázu medu. Kyselina tříslová působila i na většinu testovaných cizorodých α -amyláz (kromě α -amylázy pocházející z *Aspergillus oryzae*), tudíž tento konkrétní inhibitor není vhodný pro detekci falšování medu, nicméně samotná metoda je využitelná.

1.2. Odborné stanovisko

V roce 2024 nebyl ze strany Ministerstva zemědělství ČR žádný požadavek na vypracování stanoviska.

2. Náklady na činnost VVV v roce 2024

Přímé náklady

náklady na studie	274 932 Kč
náklady na cestové, kancelářské potřeby a zasedání	19 983 Kč
osobní náklady ostatní	92 500 Kč

VĚDECKÝ VÝBOR VETERINÁRNÍ

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v. v. i., Hudcova 296/70, Brno 621 00

<https://www.vri.cz/vyzkum/vedecky-vybor-veterinari/>

tel +420 533 331 111

mzda tajemnice	35 998 Kč
Přímé náklady na činnost výboru celkem	423 413 Kč
Přímé náklady na <i>ad hoc</i> výstupy	0 Kč
Nepřímé náklady ústavu celkem (15 %)	74 720 Kč
Náklady celkem bez DPH	498 133 Kč
<u>DPH 21%</u>	<u>104 608 Kč</u>
Celkové náklady	602 432 Kč

Náklady na činnost VVV zahrnovaly především finanční prostředky na studie (274 932 Kč), které byly čerpány podle plánu. Byly vypracovány celkem čtyři studie, z toho jedna teoretická.

Z položky osobní náklady (92 500 Kč) byly čerpány prostředky na odměny za práci VVV pro členy Výboru, oponenty studií, odměna předsedovi VVV a odměna pracovníkům VÚVeL, kteří zajišťovali především administrativu pro VVV. Mzda tajemnice byla 35 998 Kč.

Z položky cestovné, kancelářské potřeby a náklady na zasedání bylo čerpáno 19 983 Kč. Z cestovného byla hrazena účast předsedy VVV jako zástupce za ČR na pravidelném jednání panelu EREN (Emerging Risks Network) pořádaného Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) (23.-24.5.2024).

Skutečné celkové náklady budou přesně vyčísleny ke dni fakturace, předpokládá se ale, že se nebudou od částky 602 432 Kč výrazně lišit.

Zprávu předkládá:

RNDr. Miroslav Machala, CSc.

předseda Vědeckého výboru veterinárního

Brno, 19. 11. 2024